

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim.
18.08.2026

Hikmet Yalın Halıcı
Isparta Milletvekili

Eğirdir'de elma üretiminin sürdürülebilirliği açısından en önemli sorunlardan biri de iklim değişikliği ve su kaynaklarında yaşanan azalmadır. Eğirdir Gölü'nde son yıllarda yaşanan su kaybı, tarımsal sulama bakımından ciddi bir risk oluşturmakta; yüksek su tüketimine dayalı üretim modellerinin sürdürülebilirliği konusunda endişeleri artırmaktadır. Bu nedenle elma üretiminde su verimliliğini artıracak modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve üreticinin bu yatırımlara erişiminin kolaylaştırılması önem taşımaktadır.

Bunun yanında özellikle ilkbahar geç donları, aşırı sıcaklıklar, kuraklık, dolu ve diğer meteorolojik olaylar meyve üretiminde ciddi rekolte kayıplarına yol açabilmektedir. İklim kaynaklı risklerin arttığı günümüzde elma üreticilerinin tarım sigortalarına erişiminin güçlendirilmesi, prim desteğinin artırılması ve hasar gören üreticilerin üretime devam edebilmesini sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesi gerekmektedir.

Elma üretiminde üreticinin karşı karşıya olduğu bir diğer önemli sorun ise girdi maliyetleri ile ürünün satış fiyatı arasındaki makastır. Gübre, zirai ilaç, mazot, elektrik, sulama, işçilik, kasa, ambalaj, nakliye ve soğuk hava depolama maliyetlerindeki artış, üreticinin elde ettiği geliri önemli ölçüde azaltmaktadır. Üretim maliyetleri artarken üreticinin ürününü hasat döneminde düşük fiyatla satmak zorunda kalması, üreticinin emeğinin karşılığını alamamasına ve borçluluğunun artmasına neden olabilmektedir.

Özellikle soğuk hava depolarının yüksek enerji maliyetleri de üreticinin pazarlama gücünü doğrudan etkilemektedir. Ürünün hasat döneminde düşük fiyatla elden çıkarılması yerine uygun koşullarda depolanarak yıl içerisinde daha iyi fiyatlarla pazarlanabilmesi için soğuk hava depolarının kapasitesinin artırılması, enerji maliyetlerinin düşürülmesi ve üretici örgütlerinin depolama imkânlarının güçlendirilmesi önem arz etmektedir.

Öte yandan Eğirdir elmasının yalnızca bir tarımsal ürün olarak değil, Isparta'nın ekonomik ve kültürel değerlerinden biri olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Ürünün markalaşması, coğrafi işaret değerinin etkin kullanılması, kalite ve izlenebilirlik standartlarının yükseltilmesi, doğrudan ihracat kanallarının geliştirilmesi ve işlenmiş elma ürünlerinin çeşitlendirilmesi, üreticinin elde ettiği katma değerin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Bu kapsamda elma üretiminin yalnızca rekolte miktarı üzerinden değil; üretim maliyetleri, üretici geliri, su kaynaklarının sürdürülebilirliği, iklim riskleri, depolama kapasitesi, pazarlama olanakları, ihracat performansı, işleme sanayisi ve üretici örgütlenmesi bakımından bütüncül olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Eğirdir ve Isparta elmasının geleceğinin güvence altına alınması; üreticinin üretimden vazgeçmesini önleyecek, genç nüfusun tarımda kalmasını teşvik edecek ve bölgedeki tarımsal ekonominin sürdürülebilirliğini sağlayacak politikaların hayata geçirilmesine bağlıdır.

Bu bağlamda;

1. Eğirdir ilçesinde 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında toplam elma üretim alanı ve üretim miktarı ne kadardır?
2. Bakanlığınız tarafından bir kilogram elmanın ortalama üretim maliyetine ilişkin yıllık bir hesaplama yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa 2023–2026 yılları için kilogram başına üretim maliyeti nedir?
3. Aynı dönemde üreticinin elmasını ortalama satış fiyatı ile büyükşehirlerdeki ortalama perakende satış fiyatı arasındaki fark ne olmuştur?
4. Eğirdir’de faaliyette bulunan soğuk hava depolarının toplam kapasitesi nedir? Bu kapasitenin ne kadarı üretici kooperatifleri tarafından işletilmektedir?
5. Elmanın depolanmasında önemli bir maliyet unsuru olan elektrik giderlerinin azaltılması amacıyla soğuk hava depolarına özel enerji desteği veya yenilenebilir enerji yatırım desteği sağlanması planlanmakta mıdır?
6. 2023, 2024 ve 2025 yıllarında Isparta’dan ve Türkiye genelinden ihraç edilen elma miktarı ve ihracat geliri ne kadardır? 2026 yılı için ihracat hedefi nedir?
7. Eğirdir elmasının marka değerinin yükseltilmesi, coğrafi işaretinin etkin biçimde kullanılması ve uluslararası pazarlarda tanıtılması amacıyla Bakanlığınızın yürüttüğü özel bir program bulunmakta mıdır?
8. Elmanın yalnızca yaş meyve olarak satılması yerine meyve suyu, kurutulmuş elma, sirke ve diğer işlenmiş ürünlere dönüştürülerek üreticiye daha fazla katma değer bırakılması amacıyla Eğirdir’de işleme tesislerinin kurulmasına yönelik özel bir teşvik programı planlanmakta mıdır?
9. Üretici kooperatiflerinin ortak pazarlama, paketlenme, depolama ve ihracat kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla son beş yılda Eğirdir’e ne kadar kamu desteği sağlanmıştır?
10. Eğirdir Gölü’ndeki su kaybı dikkate alınarak elma üretiminde damla sulama, sensörlü sulama ve diğer su verimliliği teknolojilerinin yaygınlaştırılması için üreticiye ilave hibe verilmesi planlanmakta mıdır?